

การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย
ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

THE COMPLETE CAREER POTENTIAL DEVELOPMENT OF THE ELDERLY
CLUB IN BAAN MAI THONG CHAI, TAMBOL KLONGLAN, KLONGLAN
DISTRICT, KAMPHAENG PHET PROVINCE

คุณัญญา เบญจวรรณ¹ และประภัสสร กลีบประทุม²
Kunuunya Benjawan¹ and Prapatsorn Kleebrathum²

^{1,2}หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
^{1,2}Business Administration, Department of Entrepreneurship, Kamphaeng Phet Rajabhat University
E-mail: Kunaem4@gmail.com, giftfy.ag@gmail.com

Received:	May 11, 2021
Revised:	September 11, 2021
Accepted:	September 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย 2) พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย และ 3) พัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 11 คน และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 45 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนก จัดกลุ่มข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านบริบทของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 233 หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีสมาชิกทั้งสิ้น 218 คน ประกอบด้วย สมาชิกสามัญ จำนวน 122 คน สมาชิกสมทบ จำนวน 46 คน และยุวสมาชิก จำนวน 50 คน มีความพร้อมสำหรับการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจร 2) การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจร ประกอบด้วย (1) ด้านองค์ความรู้ด้านอาชีพ ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบต่าง ๆ เช่น ดอกบัว ดอกลีลาวดี ดอกกุหลาบและดอกคานะฮัน, การทำพวงหรีดแบบกลมและแบบหยดน้ำ, การจับจีบผ้าและการผูกผ้า, การทำอาหารว่างและการทำของชำร่วย การคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ (2) ด้านการจัดหาเงินทุน (3) ด้านผู้นำและด้านจัดการสมาชิก (4) การจัดโครงสร้างและการแบ่งหน้าที่ และ 3) รูปแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย คือ (1) ผู้นำ (2) องค์ความรู้ด้านอาชีพและการมีเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงานของชมรม (3) ด้านการจัดหาเงินทุน (4) การจัดกิจกรรมภายในชมรม (5) การวางโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการฯ และสมาชิก (6) การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ

คำสำคัญ

การพัฒนาศักยภาพ อาชีพครบวงจร ชมรมผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The aims of this research were to 1) study the career's condition and potential of the elderly club in Baan Mai Thong Chai, 2) develop the complete career's potential of the elderly club in Baan Mai Thong Chai, and 3) develop the complete career management of Tambol Klonglan, Klonglan District, Kamphaeng Phet Province. The data collected by using the questionnaire and in-depth interviewing. The population and samples were 11 elderly chairpersons and 45 elderly members. Analyze the data by classification Clustering and content analysis.

The results had found that 1) this club has located at No. 233, Moo 7, Baan Mai Thong Chai, Tambol Klonglan, Klonglan District, Kamphaeng Phet Province. They have 218 members who separated as 122 ordinary members, 46 associate members, and 50 youth members. The already have completed potential development, 2) their completed career's potential development as (1) career path as sandal flower fabrication, such as lily, Leelawadee, rose, carnation, round wreath, droplet wreath, pleated fabric and fabric binding, snack cooking, keepsake making, product cost calculating, (2) financing, (3) leadership and membership management, (4) organizing, and 3) they have completed career success patterns as (1) leaders, (2) career knowledge and network, (3) financing, (4) club's activities, (5) membership organizing, and (6) regulations.

Keywords

Potential Development, Integrated Career, Elderly Club

ความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันลักษณะทางประชากรศาสตร์ของโลกกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Population ageing) ซึ่งหมายถึง สภาวะที่สัดส่วนของประชากรวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นกำลังอยู่ในอัตราส่วนที่ลดลง ในขณะที่สัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกล่าวได้ว่า ผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในฐานะบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์มายาวนาน กรมสุขภาพจิตกำหนดระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหมายถึง สังคมที่มีคนอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 หรือมีคนอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งจากสถิติผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 11,627,130 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.57 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยจากสถิติผู้สูงอายุของจังหวัดกำแพงเพชร ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 126,366 คน คิดเป็นร้อยละ 17.41 และในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน

ผู้สูงอายุทั้งสิ้น 131,703 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (Department of Older Persons, 2021) การรองรับสังคมผู้สูงอายุจึงควรมีการส่งเสริมศักยภาพด้านอาชีพที่เข้มแข็ง และยั่งยืนต่อผู้สูงอายุทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพสามารถกระตุ้นให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมด้านการงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุและมาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ สอดคล้องกับ (Laowattanaphong, 2011) พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับสังคมมากที่สุด และยังต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนด้านการตลาด อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ไม่เท่ากัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างนี้ไม่ใช่เฉพาะเรื่องอายุเพียงอย่างเดียว ประสบการณ์ที่ผ่านมามีผลต่อชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สูงอายุที่ตลอดช่วงชีวิตได้รับการฝึกอบรมทักษะต่าง ๆ มีการเรียนรู้มากและทำงานมาหลากหลายรูปแบบ คนเหล่านี้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มักจะเรียนรู้ทักษะใหม่หรือพัฒนาทักษะเดิมที่มีอยู่แล้วได้ไม่ยาก การสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุภายใต้สิ่งแวดล้อมและองค์ความรู้ที่เป็นทุนเดิมของตนเอง เพื่อการใช้เวลารว่างในการพัฒนาทักษะทางด้านร่างกาย ความคิด และสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ จากปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องของประเทศไทยและจังหวัดกำแพงเพชร จึงเป็นเหตุให้ผู้สูงอายุจำนวนมากที่เกษียณอายุแล้วบางส่วนมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและต้องการใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางร่างกาย เหล่านี้ล้วนส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพจิตแจ่มใส เกิดการเรียนรู้มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเป็นระบบ

จากการลงพื้นที่สำรวจความพร้อมและความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรทั้ง 11 อำเภอ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุที่จะสามารถพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ได้ พบว่าชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัยนี้มีศักยภาพพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เนื่องจากพลังใจของผู้นำและสมาชิกชมรมนั้นมีความร่วมมือร่วมใจและมีความพร้อมต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาชมรมอย่างจริงจัง ทำให้คณะผู้วิจัยเห็นถึงความมุ่งมั่นของสมาชิกชมรม เกิดแรงบันดาลใจร่วมกับชมรมในการพัฒนาศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย จึงเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรขึ้น เพื่อการเพิ่มศักยภาพในด้านอาชีพ อีกทั้งเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

3) เพื่อพัฒนารูปแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่มย่อยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งพิจารณาคัดเลือกโดยเกณฑ์ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ Skill Integration Theory (Ivey & Ivey, 2008) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย จำนวน 218 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ประธานและคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย จำนวน 11 คน 2) สมาชิกในชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย จำนวน 45 คน

เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) การวิเคราะห์เนื้อหา รายงานการประชุมและรายงานการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย 2) แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ ความต้องการพัฒนาศักยภาพ และการสนทนากลุ่ม เพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ประกอบด้วย ด้านองค์ความรู้ ด้านเงินทุน ด้านผู้นำและด้านสมาชิก 3) การพัฒนารูปแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านอาชีพครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย โดยขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัย

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลบริบทชุมชนของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย สถานภาพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย

วัตถุประสงค์ที่ 2

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลศักยภาพของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัย

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 การจัดเวทีสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย

ขั้นที่ 4 การพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย

วัตถุประสงค์ที่ 3

ขั้นที่ 1 นำผลการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุมาทำการสรุป วิเคราะห์ผลร่วมกับผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย

ขั้นที่ 2 การสังเคราะห์เรียบเรียงข้อมูล

ขั้นที่ 3 สรุป จัดทำรายงาน

ขั้นที่ 4 นำผลที่ได้จากการจัดทำรายงานไปถ่ายทอดกับชมรมผู้สูงอายุเทศบาลนครซากงราว
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนก จัดกลุ่มข้อมูลและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

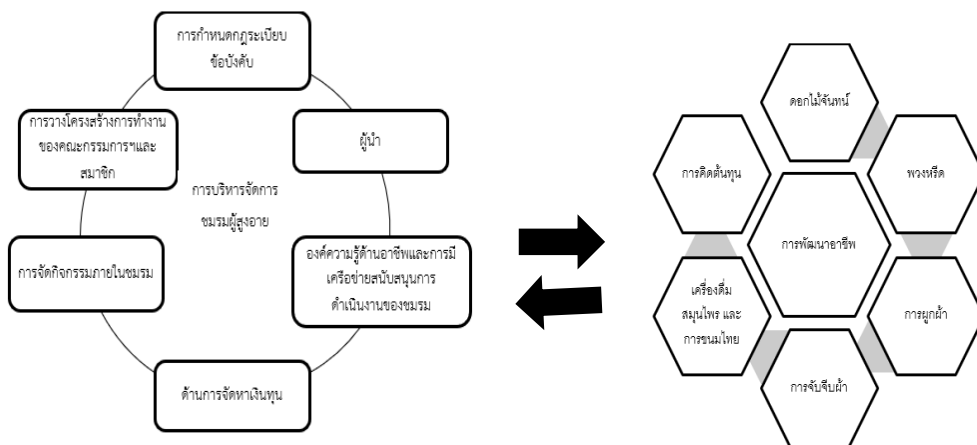
ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บริบทของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย พบว่า ชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 233 หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 218 คน ประกอบด้วย สมาชิกสามัญ จำนวน 122 คน สมาชิกสมทบ จำนวน 46 คน และยุวสมาชิก จำนวน 50 คน จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย มีความพร้อมและต้องการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ โดยสมาชิกชมรมมีความศรัทธาในตัวผู้ชมรมอย่างสูง ซึ่งผู้นำชมรมเป็นบุคคลที่มีศักยภาพการสร้างการรวมกลุ่มในชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัยอย่างมาก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้สูงอายุชมรมบ้านใหม่ธงชัย ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจร ประกอบด้วย ด้านองค์ความรู้ด้านอาชีพ ด้านการจัดหาเงินทุน ด้านผู้นำ และด้านจัดการสมาชิก โดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ มาอบรมถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติการให้กับชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ดังนี้ ด้านองค์ความรู้ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่พัฒนาองค์ความรู้ด้านอาชีพเหมาะสมต่อผู้สูงอายุและผู้สูงอายุมีความสนใจเรียนรู้ต่อกิจกรรมการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดอกบัว ดอกลีลาวดี ดอกกุหลาบ และดอกคานะฮั่น, การทำพวงหรีดแบบกลมและแบบหยดน้ำ, การจับจีบผ้าและการผูกผ้า, การทำอาหารว่างและการทำของชำร่วย รวมถึงการคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ด้านการจัดหาเงินทุน พบว่า การจัดหาเงินทุนจากกรเขียนโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุและสถาบันการศึกษา ทำให้ชมรมได้รับทุนสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของชมรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งชมรมผู้สูงอายุได้รับงบประมาณเริ่มแรกจากคณะวิทยาการจัดการ ด้านผู้นำและด้านการจัดการสมาชิกพบว่า มีการแสวงหาองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ รวมถึงการศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชมรมผู้สูงอายุทั้งภายในและภายนอกจังหวัด โดยผู้นำสามารถสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานของชมรมราบรื่นยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะนำพาชมรมผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จคือ ผู้นำชมรมที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการ มีความมุ่งมั่นตั้งใจและเน้นการมีส่วนร่วม มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการชมรมให้ความสำคัญกับสมาชิกความเป็นกันเอง ความจริงใจทำให้สมาชิกเกิดไว้วางใจในตัวผู้นำและเกิดความรักสามัคคีกันและด้านการจัดโครงสร้างและการแบ่งหน้าที่การทำงานที่ชัดเจนตามความถนัดของสมาชิกทำให้สมาชิกมีความตั้งใจในการทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ เสียสละเพื่อส่วนรวม

เนื่องจากสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุอาจจะแตกต่างกันในด้านคุณวุฒิ อาชีพ และสภาพครอบครัว เป็นต้น

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ประกอบด้วย ด้านผู้นำที่แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ว่ามีความมุ่งมั่นตั้งใจและเข้าใจในกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุ สร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานของชมรมราบรื่นยิ่งขึ้น มีศักยภาพในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและเกิดความรักสามัคคีกันและมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการชมรม เนื่องจากสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุอาจมีความแตกต่างกันบ้าง เช่น อายุ คุณวุฒิ อาชีพ และสภาพแวดล้อมบริบททางสังคมเป็นต้นๆ ด้านองค์ความรู้ด้านอาชีพและการมีเครือข่ายสนับสนุน การดำเนินงานของชมรม ได้แก่ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบต่าง ๆ อาทิ ดอกบัว ดอกกล้วยไม้ ดอกกุหลาบ และดอกคานะซัน การทำพวงหรีดแบบกลมและแบบหยดน้ำ การจับจีบผ้าและการผูกผ้า การทำอาหารว่างและการทำของชำร่วย การคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการศึกษาดูงานชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชมรมผู้สูงอายุทั้งภายในและภายนอกจังหวัด ด้านการจัดหาเงินทุน คือ การวางแผนการเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ทำให้ชมรมมีทุนสำหรับการดำเนินกิจกรรมของชมรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ชมรมผู้สูงอายุเกิดการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืนในอนาคต ทั้งนี้ชมรมผู้สูงอายุยังได้มีการจัดการกิจกรรมภายในชมรมให้สอดคล้องกับความต้องการและทักษะของผู้สูงอายุ ด้านโครงสร้างการทำงานของคุณคณะกรรมการฯ และสมาชิก และด้านการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการทำงานอย่างชัดเจน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 รูปแบบความสำเร็จในการบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย

อภิปรายผล

จากการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแบบครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

บริบทของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย พบว่า ชมรมที่มีความเข้มแข็งที่เกิดจากการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่กันด้วยรักใคร่ความสามัคคีกัน การอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา พบว่า ผู้สูงอายุมีการนำองค์ความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดให้กับเยาวชนโดยให้เข้ามามีส่วนร่วม สร้างความสนใจ ความถนัดของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Cohen & Uphoff, 1980) ซึ่งอธิบายการมีส่วนร่วมในรูปแบบการตัดสินใจ (Decision Making) และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพของผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย พบว่า ผู้สูงอายุมีศักยภาพในการฝึกอบรมอาชีพ การประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบต่าง ๆ อาทิ ดอกบัว ดอกลิลาวดี ดอกกุหลาบ และดอกคานะซัน, การทำพวงหรีดแบบกลมและแบบหยดน้ำ, การจับจีบผ้าและการผูกผ้าในงานพิธีต่าง ๆ, การทำอาหารว่างและการทำของชำร่วย รวมถึงการคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สมาชิกในชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัยต้องการและมีความสนใจเรียนรู้ต่อกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพ (Samuel, 1995) นอกจากนี้ (Watcharakietisak, 2016) พบว่า แนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพ จะต้องสร้างจากทั้งภายในและภายนอกชุมชนในลักษณะของการหารายได้และการทำงานให้กับสังคม ลักษณะงานที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความถนัดคือ งานเกี่ยวกับการค้าขายและงานฝีมือประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับ (Prasadee, 2017) กล่าวว่า การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมสำหรับการสร้างอาชีพและรายได้เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ต้องส่งเสริมทักษะความรู้เกี่ยวกับอาชีพให้กับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้เกิดการนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาในการสร้างอาชีพมาดำเนินการทำกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้สูงอายุและคนในชุมชน การสนับสนุนการเสริมสร้างกิจกรรมร่วมกันในชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งกิจกรรมและการแผนงานระหว่างเครือข่ายผู้สูงอายุในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง การสนับสนุนกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมที่ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษให้กับประชาชนคนรุ่นใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมให้ภาครัฐในท้องถิ่นจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ประเมินความต้องการ ปัญหาและสถานภาพอื่น ๆ ในครอบครัวและชุมชน

การบริหารจัดการด้านอาชีพแบบครบวงจรของผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย จากการพัฒนาให้มีทักษะด้านอาชีพสามารถประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แบบต่าง ๆ เช่น ดอกบัว ดอกลิลาวดี ดอกกุหลาบ และดอกคานะซัน การทำพวงหรีดแบบกลมและแบบหยดน้ำ การจับจีบและการผูกผ้า การทำอาหารว่างและการทำของชำร่วย การคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์จนสามารถรายได้เข้าสู่ชมรม สามารถต่อยอดดำเนินกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะผู้สูงอายุให้ชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย โดยมีรูปแบบความสำเร็จ คือ ด้านผู้นำ สอดคล้องกับ (Sricharumethiyan & Wattana, 2018) พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาชุมชน คือ ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มุ่งมั่นและเข้าใจในกิจกรรม ด้านองค์ความรู้ด้านอาชีพด้านการมีเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงานของชมรม และด้านการจัดหาเงินทุน ชมรมเกิดการรวมกลุ่ม มีการจัดหาเงินทุนโดยขอรับสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐโดยคณะวิทยากรจัดการสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นและเป็นพี่ปรึกษาในจัดหาเงินทุนและองค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะอาชีพแก่ชมรม สอดคล้องกับ (Chuchuang, 2011; Ngamwittayaphong, 2012) กล่าวว่า

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุด้านอาชีพสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติในด้านต่าง ๆ เกิดทักษะทางอาชีพ ช่วยส่งเสริมการตลาดให้ตรงกับความต้องการผู้บริโภคยิ่งขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมภายในชมรมสอดคล้องกับ (Prasadee, 2017) กล่าวว่า การบริหารชมรมควรมีความยืดหยุ่นเนื่องจากสมาชิกมีทักษะทางอาชีพที่หลากหลาย ด้านการวางโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการฯ และสมาชิก และด้านการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับสอดคล้องกับ (Siripanich, 1999) พบว่าการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางโครงสร้างต่าง ๆ นำมาพิจารณาเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อค้นพบจากงานวิจัยที่ พบว่า การพัฒนาศักยภาพทางอาชีพอย่างครบวงจรของชมรมผู้สูงอายุบ้านใหม่ธงชัย เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกับของสมาชิกและผู้นำในชมรมผู้สูงอายุ จึงเป็นผลให้กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชมรมประสบความสำเร็จด้วยดี ดังนั้นควรทำอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างแรงผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนของชมรมผู้สูงอายุ อีกทั้งยังสร้างรายได้สร้างอาชีพเสริมให้แก่ผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรแบบองค์รวมสำหรับผู้สูงอายุในแต่ละช่วงของอายุ เพื่อนำไปสู่การสร้างแรงสนับสนุนที่สำคัญให้ผู้สูงอายุได้เตรียมตัวในด้านอาชีพและการพึ่งตนเองได้
- 2) ศึกษานโยบายและการพัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุเพื่อยกระดับเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุ
- 3) ศึกษาและพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ศักยภาพด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่อื่น ๆ

References

- Chuchuang, I. (2011). *Kānsuksāwithīpatibathīpenloetnaikān khaoruāmkitkamkān Phatthanāsangkhomkhōṅg chomrom phūsūṅ'āyu 'Amphoēmūāng Čhangwatnakhōṅpathom* [The study of best practice to participate in social development activities of the senior citizens club, Muang district, Nakhon Pathom province]. Master's thesis of Arts Department of Development Studies graduates School, Silpakorn University.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1980). Participation's Place in rural Development seeking clarity through Specificity. *World Development*. 8(3), 213-235.
- Department of Older Persons. (2021). *khōmūn sathiti čhamnūān phūsūṅ'āyu prathēt Thai pī 2563* [Older statistics in 2021]. Retrieved from <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/335> Development and Quality of Life
- Ivey, A. E. & Ivey, M. B. (2008). *Essentials of Intentional Interviewing: Counseling in a Multicultural World*. USA: Thomson Brooks.

- Laowattanaphong, A. (2011). khwāmtoṅṅkānlænaēothāṅnaikān ḥatsawatdikānkhōṅ Phūsūṅ‘āyudān‘āchīp Khroṅkānsongsoēm‘ āchīpphūnthī krunṅthēpmahānakhōṅ [Needs and guidelines for the provision of welfare of Occupational seniors Career promotion project in Bangkok area]. **Academic Services**. 22(3), 56-67.
- Ngamwittayaphong, N. (2012). khroṅkān samruāt læ thoṭ botriān miti kānsāṅ ngān ‘āchīp læ rāidai khōṅ phū sūṅ wai. rāingān wīchāi [Survey and transcription of work creation dimension lessons Occupation and income of the elderly. Research report]. Bangkok: Institute of Holistic Management.
- Prasadee, P. (2017). **chomrom phūsūṅ‘āyū** [Senior Club]. Retrieved from http://hp.anamai.moph.go.th/download/ผู้สูงอายุ/Meeting10_13Dec.2556/12.Dec.2556/6.
- Samuel, H. O. (1995). **Theories of Career Development**. United State of America: Silmon & Schuster Company.
- Siripanich, B. (1999). **phūsūṅ‘āyū Thai** [Thai elderly]. Bangkok: Senior Citizen Council of Thailand.
- Sricharumethiyan, J. and Wattana, T. (2018). phāwa phū nam kap kānphatthanā chumchon [Leadership and Community Development]. **Journal of MCU Peace Studies**. 6(sp1), 527-538.
- Watcharakiettsak, T. (2016). kānsāṅ khwāmkhēmkhæng thāṅ sēthakit hai kap chumchon doī kānphatthanā klum ‘āchīp nai phūnthī‘ongkān bōrihānsūāntambon phon songkhram ‘amphœ nōn sūṅ ḥangwat Nakhōṅ Rāḥasīmā [Community Economic Strengthening by Developing Community Enterprise Group at Tambon Polsongkram Administration Organization, Nonsung District, Nakhonratchasima Province]. **Journal of Business Administration the Association of Private Higher Education Institutions of Thailand**. 5(1), 43-54.